

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Agencija) je s sklepom opr. št. 3062-25/2015-180 z dne 16. 8. 2016 proti Lekarniški zbornici Slovenije, Vojkova cesta 48, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Lekarniška zbornica) uvedla postopek ugotavljanja kršitve 6. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljevanju ZPOmK-1),¹ ki ga vodi pod opr. št. 3062-25/2015 (v nadaljevanju: sklep o uvedbi postopka).

1 POMISLEKI AGENCIJE

Agencija očita Lekarniški zbornici, da naj bi določala cene oziroma druge poslovne pogoje na trgu maloprodaje zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini v Republiki Sloveniji, s tem, ko je:

- (i) priporočala najvišjo vrednost točke za izdajo navedenih zdravil ter
- (ii) določala normative za točko oziroma deleže vrednosti storitve od točke za izdajo navedenih zdravil.

Navedena ravnanja naj bi predstavljala sklepe podjetniškega združenja, katerih cilj oziroma učinek je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije.

Po mnenju Agencije, razvidnem iz sklepa o uvedbi postopka, priporočila o najvišji vrednosti točke objektivno ni mogoče šteti samo za priporočilo, temveč gre za navodila lekarnam oz. izvajalcem lekarniške dejavnosti,² kakšno ceno naj postavijo za svojo storitev pri poslovanju na trgu zdravil, ki se izdajajo brez recepta. Poleg navedenega Agencija meni, da naj bi Lekarniška zbornica podrobno določala izvajalcem lekarniške dejavnosti, koliko znaša posamezno lekarniško opravilo, in s tem ovrednotila, koliko znaša od točke v ročni za posameznega izvajalca vrednost posameznega lekarniškega opravila.

Agencija iz navedenega zaključuje, da naj bi Lekarniška zbornica z navedenimi ravnanji neposredno (i) in posredno (ii) določala cene lekarniških storitev, s čemer naj bi bilo preprečeno izvajalcem lekarniške dejavnosti, da se samostojno odločajo pri določanju cene lekarniških storitev in elementov končne cene. Na podlagi odgovorov izvajalcev lekarniških dejavnosti na zahtevo za posredovanje podatkov je Agencija zaključila, da naj bi imelo ravnanje izvajalcev učinek na upoštevnem trgu in da tudi potrošnikom povzroča številne negativne posledice v smislu enakih cen.

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

² Predlagatelj na tem mestu pojasnjuje, da uporablja v nadaljevanju besedila namesto pojma »lekarne«, ki ga uporablja Agencija v svojih dokumentih, pojem »izvajalci lekarniške dejavnosti«, kot izhaja iz ZLD-1, kjer je določeno, da izvajajo lekarniško dejavnost izvajalci lekarniške dejavnosti. Lekarna namreč predstavlja le organizacijsko obliko, v kateri lahko posamezni izvajalec lekarniške dejavnosti (t.j. javni zavod ali koncesionar, ki je lahko pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik) opravlja lekarniško dejavnost.

2 PREDLOG ZAVEZ

Skladno z navedbami in utemeljitvami v dosedanjih vlogah Lekarniška zbornica meni, da so bili sklepi Lekarniške zbornice sprejeti v okviru izvajanja njenih predpisanih nalog skladno z uresničevanjem ciljev, ki jim mora slediti Lekarniška zbornica, in da ni presegla okvirjev dopustnega ravnanja po konkurenčnem pravu, zato so očitki Agencije v celoti neutemeljeni.

Iz dokumentov Agencije, ki se nahajajo v spisu predmetne zadeve, je mogoče razbrati, da se očitki o kršitvah pravil konkurenčnega prava nanašajo na njena priporočila o najvišji vrednosti točke in določitvi normativov za točko oziroma deležev vrednosti storitve od točke. Lekarniška zbornica ocenjuje, da predlagane zaveze odpravljajo stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 6. ZPOmK-1 in na katerega jo je Agencija opozorila v predmetnem postopku.

Ob upoštevanju, da se nobena navedba v teh zavezah ne more razumeti kot strinjanje Lekarniške zbornice z navedbami oziroma očitki Agencije, Lekarniška zbornica po svojem pooblaščenju na podlagi določb 39. člena ZPOmK-1 Agenciji v postopku, ki ga vodi pod opr. št. 3062-25/2015, predlaga naslednje

z a v e z e :

1. Stranka postopka Lekarniška zbornica se zaveže kot sledi:

- a) **Lekarniška zbornica se zaveže razveljaviti vse odločitve upravnega odbora Lekarniške zbornice, ki se nanašajo na:**
 - **opredelitev višine najvišje priporočene točke za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini, in**
 - **opredelitev deležev vrednosti storitve od točke (t.i. normativi za vrednotenje lekarniških storitev ali točkovni normativi) za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini.**

- b) **(1) Lekarniška zbornica se zaveže sprejeti nov zbornični akt (pravilnik), v katerem bo določila način oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini (v nadaljnjem besedilu: zbornični akt).**

- (2) Lekarniška zbornica se zaveže zbornični akt iz prejšnjega odstavka pred njegovim sprejemom posredovati Agenciji v pregled in odobritev.**

- (3) Lekarniška zbornica se zaveže, da bo v času trajanja zavez posredovala Agenciji v pregled in odobritev tudi vse naknadne morebitne spremembe in dopolnitve zborničnega akta.**

(4) Lekarniška zbornica se zaveže sprejet zbornični akt posredovati v roku 7 (sedem) dni po njegovem sprejemu v seznanitev Agenciji in vsem izvajalcem lekarniške dejavnosti, ki so obvezni člani Lekarniške zbornice.

(5) Lekarniška zbornica se zaveže, da bo zbornični akt iz točke 1. b) (1) vseboval tudi določbo, ki bo nedvoumno in eksplicitno navedla, da se cene zdravil določajo prosto, in da ne bo določila nobenih sankcij za izvajalce lekarniške dejavnosti, ki ne bodo ravnali v skladu z določbami zborničnega akta iz točke 1. b) (1).

c) Lekarniška zbornica se zaveže, da bo v zborničnem aktu iz točke 1. b) (1) določila način oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini, tako da bo:

- glede vrednosti točke: opredelila le posamezne kalkulatívne elemente za izračun vrednosti točke, brez določanja vrednosti posameznih kalkulatívnih elementov in vrednosti oziroma cene točke, tako da bo moral vsak izvajalec lekarniške dejavnosti samostojno ovrednotiti posamezne kalkulatívne elemente in določiti vrednost oziroma ceno točke;

- glede normativov za vrednotenje lekarniških storitev: opredelila strokovna izhodišča za vrednotenje lekarniških storitev (t.i. točkovni normativi), na podoben način kot so opredeljeni v veljavnih aktih oziroma dogovorih, ki jih izdajajo oziroma sklepajo pristojni organi oziroma institucije glede oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo na recept ali naročilnico, za uporabo v humani medicini, katerih plačnik je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

d) (1) Lekarniška zbornica se zaveže za vse izvajalce lekarniške dejavnosti organizirati brezplačno izobraževanje o pravih konkurenčnega prava, ki bo obsegalo splošno predstavitev konkurenčnega prava, posebnosti glede na lekarniško dejavnost in predstavitev postopka, v katerem se sprejemajo te zaveze, ter relevantne prakse Agencije.

(2) Lekarniška zbornica bo zavezo iz prejšnjega odstavka glede organizacije izobraževanja izvršila tako, da bo organizirala delavnice, na katere bo povabila vodstvene delavce in farmacevtske strokovne delavce zaposlene pri izvajalcu lekarniške dejavnosti, ki so pristojni za oblikovanje cen zdravil. Izobraževanje bo organizirano na način, da se bo izvajalo po posameznih skupinah, največ do 30 (trideset) udeležencev, pri čemer bo vsako izobraževanje za posamezno skupino udeležencev obsegalo vsaj 10 (deset) pedagoških ur, od tega vsaj 6 (šest) kontaktnih ur, preostali obseg programa pa v obliki interaktivnega e-izobraževanja z vključenimi vprašalniki. Skupina za izobraževanje se oblikuje na vsakega 31. (enaintridesetega) prijavljenega, pri čemer se prijavljene lahko prosto porazdeli po skupinah (primer: 61 (enainšestdeset) prijavljenih pomeni, da se bo oblikovalo 3 (tri) skupine za izobraževanje, vendar se lahko organizira dve skupini po 20 (dvajset) in ena z 21 (enaindvajset) udeleženci). Lekarniška zbornica bo o številu skupin za izobraževanje poročala najkasneje skupaj z obvestilom pred predvidenim prvim izobraževanjem (glej točko 1. d) (5)).

(3) Zaradi zagotovitve čim večje udeležbe članov Lekarniške zbornice na izobraževanju se Lekarniška zbornica zaveže vključiti tudi eno dodatno pedagoško uro v okviru rednih strokovnih izpopolnjevanj za magistre farmacije zaposlene v lekarniški dejavnosti, ki jih organizira vsako leto v mesecu marcu in aprilu v skupno petih izvedbah. Lekarniška zbornica bo zainteresirane pozvala na prijavo na izobraževanje o pravih konkurenčnega prava v okviru rednih strokovnih izpopolnjevanj za magistre farmacije, zaposlene v lekarniški dejavnosti, ter vsaj še dvakrat po elektronski pošti, pri čemer čas med pošiljanjem dveh elektronskih sporočil na to temo ne bo krajši od 14 (štirinajst) dni in ne daljši od 2 (dveh) mesecev. Vzorec elektronskega sporočila s pozivom bo Lekarniška zbornica poslala tudi Agenciji najkasneje z obvestilom pred predvidenim prvim izobraževanjem (glej točko 1. d) (5)).

(4) Lekarniška zbornica se zaveže, da bo pripravila vsebino programa izobraževanja v roku 3 (tri) mesecev od prejema odločbe o sprejemu zavez in ga posredovala Agenciji v seznanitev.

(5) Lekarniška zbornica se zaveže, da bo organizirala prvo izobraževanje za posamezno skupino v roku 6 (šest) mesecev po prejemu odločbe o sprejemu zavez in da bo o tem in vseh nadaljnjih izobraževanjih o pravih konkurenčnega prava obvestila Agencijo vsaj 14 (štirinajst) dni pred predvidenim terminom izobraževanja.

(6) Lekarniška zbornica se zaveže, da bo Agenciji v času trajanja zavez na njeno zahtevo kadarkoli poročala o izvedenih izobraževanjih in o udeležbi na njih ter da bo omogočila predstavniku Agencije prisotnost na izobraževanjih.

- 2. Lekarniška zbornica se zaveže, da bo v obdobju trajanja zavez enkrat letno poročala Agenciji o izpolnjevanju zavez. Poročilo, posredovano konec prvega leta po sprejemu zavez, bo vsebovalo tudi podatke o izvedenih izobraževanjih in o udeležbi na njih.**
- 3. Lekarniška zbornica bo stanje, kakršno izhaja iz zavez, vzpostavila:**
 - najkasneje v 9 (devet) mesecih od prejema odločbe Agencije o sprejemu zavez za zaveze pod točkami 1. a), 1. b) in 1. c) ter**
 - najkasneje v 1 (ena) letu od prejema odločbe Agencije o sprejemu zavez za zaveze pod točko 1. d) oziroma najkasneje v 18 (osemnajst) mesecih od prejema odločbe Agencije o sprejemu zavez za zaveze pod točko 1. d), če bo Lekarniška zbornica prejela odločbo Agencije o sprejemu zavez v mesecu decembru ali kasneje.**
- 4. Zaveze veljajo za obdobje 6 (šest) let od dneva izdaje odločbe o sprejemu zavez.**

OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH ZAVEZ

Ad 1. a), 1. b) in 1. c): sprejem novega zborničnega akta o načinu oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini

Tako prej veljavni Zakon o lekarniški dejavnosti (ZLD),³ ki je veljal v obdobju, na katerega se nanašajo pomisleki Agencije, kot tudi trenutno veljavni Zakon o lekarniški dejavnosti (ZLD-1),⁴ ki je stopil v veljavo 27. 1. 2017, nalagata Lekarniški zbornici opravljanje številnih nalog. Med zakonsko predpisane naloge Lekarniške zbornice sodi tudi »določanje načina oblikovanja cen zdravil, ki niso financirana iz javnih sredstev« (10. točka drugega odst. 96. člena ZLD-1 oziroma 8. točka drugega odst. 39. člena ZLD).

Lekarniška zbornica trenutno nima sprejetega splošnega internega akta (pravilnika), s katerim bi urejala način oblikovanja cen zdravil, ki niso financirana iz javnih sredstev oziroma zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini, na katera se nanaša predmetni postopek. Lekarniška zbornica je v relevantnem obdobju, na katerega se nanašajo očitki Agencije v predmetnem postopku, izvajala zakonsko predpisane naloge glede določanja načina oblikovanja cen navedenih zdravil tako, da je upravni odbor kot pristojni zbornični organ sprejemal sklepe, katerih vsebina so bila priporočila glede najvišje vrednosti točke za izdajo navedenih zdravil in točkovnih normativov oziroma deležev vrednosti storitve od točke za izdajo zdravil.

Predlagana zaveza **pod točko 1. a)**, s katero se Lekarniška zbornica zaveže razveljaviti vse odločitve upravnega odbora Lekarniške zbornice, ki se nanašajo na opredelitev višine najvišje priporočene točke za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, in deležev vrednosti storitve od točke (t.i. normativov za vrednotenje lekarniških storitev ali točkovnih normativov) za izdajo teh zdravil, odpravlja veljavnost vseh že sprejetih odločitev oziroma sklepov Lekarniške zbornice, iz katerih izhaja verjetnost kršitve.

Nadalje se Lekarniška zbornica s predlagano zavezo **pod točko 1. b)** zaveže sprejeti nov splošni zbornični akt (pravilnik), v katerem bo določila način oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept (v nadaljevanju: zbornični akt). S tem, ko se Lekarniška zbornica tudi zavezuje, da bo zbornični akt pred njegovim sprejemom posredovala Agenciji v pregled in odobritev, bo zagotovljeno, da bo vsebina takšnega akta usklajena z Agencijo in posledično skladna s pravili konkurenčnega prava. Pomisleke, da bi Lekarniška zbornica samovoljno naknadno spreminjala zbornični akt, odpravlja zaveza, da bo Lekarniška zbornica v času trajanja zavez posredovala Agenciji v pregled in odobritev tudi vse naknadne morebitne spremembe in dopolnitve zborničnega akta. Lekarniška zbornica se tudi posebej zaveže, da bo zbornični akt vseboval določbo, ki bo nedvoumno in eksplicitno navedla, da se cene zdravil določajo prosto, in da Lekarniška zbornica ne bo določila nobenih sankcij za neupoštevanje zborničnega akta, kar pomeni, da bo imel nezavezujočo naravo. Navedene zaveze (pod točko 1. b) predloga zavez), skupaj z zavezami glede načina oblikovanja cen lekarniških storitev (pod točko 1. c) predloga zavez) in organizacije izobraževanj o konkurenčnem pravu za njene obvezne člane – izvajalce lekarniške dejavnosti (pod točko 1. d) predloga zavez), tako v celoti odpravljajo sume, da Lekarniška zbornica vpliva na cene lekarniških storitev, ki bi jih morale sicer lekarne ovrednotiti neodvisno in na podlagi lastnih stroškov, in skrb Agencije, da prihaja zaradi ravnanj

³ Uradni list RS, št. 36/04 – uradno prečiščeno besedilo.

⁴ Uradni list RS, št. 85/16. in 77/17.

Lekarniške zbornice do poenotenja cen med lekarnami in da lekarne ne določajo same končne cene lekarniških storitev.

Poleg navedenega vsebuje predlog zavez **pod točko 1. c)** tudi splošno zavezo glede samega načina oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil za uporabo v humani medicini, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept. Trenutno uveljavljen način oblikovanja cen zdravil v Sloveniji je t.i. storitveni sistem, ki temelji na sistemu ovrednotenja lekarniških storitev s pomočjo normativov in točk. Tak sistem velja za oblikovanje cen zdravil, ki se financirajo iz javnih sredstev (t.j. zdravila, ki se izdajajo na recept ali naročilnico, za uporabo v humani medicini, katerih plačnik je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije). Podoben sistem se uporablja tudi za oblikovanje cen zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, za uporabo v humani medicini, torej zdravil, na katera se nanaša predmetni postopek. Izdajanje navedenih zdravil namreč sodi (tako kot izdajanje zdravil na »zeleni« recept) v lekarniško dejavnost, ki jo izvajalci lekarniške dejavnosti opravljajo kot javno službo.

Pri storitvenem sistemu oblikovanja cen zdravil se opredeli vrednost oziroma cena lekarniške storitve tako, da se opredeli (i) točkovni normativ - lekarniško storitev kot točkovno vrednost (število točk) glede na časovne in kadrovske normative ter (ii) vrednost/ceno točke.

Osnovna storitev, ki jo izvajalci lekarniške dejavnosti obračunavajo pri izdaji zdravil, je vročitev zdravil.⁵ Pri opredelitvi točkovnega normativa oziroma izračunu števila točk, ki jih predstavlja vročitev zdravila (posamezna lekarniška storitev), se opredeli kadrovski normativ (kjer gre za opredelitev, kateri farmacevtski profili so potrebni pri izvedbi posameznega opravila – npr. magister farmacije je kompetenten⁶ za opravljanje najbolj zahtevnih nalog, medtem ko lahko pri izvedbi drugih, vmesnih del, sodelujejo tudi drugi profili, pri čemer se upošteva le minimalno število kadrov po številu in strukturi za opravljanje posamezne storitve) in časovni normativ (kjer se opredeli, koliko časa je v povprečju potrebnih za izvedbo posamezne storitve, pri čemer se upoštevajo pretekle izkušnje in merjenje ob upoštevanju udeležbe posameznih profilov). Za izračun končne vrednosti oziroma cene lekarniške storitve se (i) število točk, ki jih predstavlja posamezna lekarniška storitev glede na normative (t.i. točkovni normativ), pomnoži z (ii) vrednostjo/ceno točke (t.i. vrednost točke v ročni).

V obdobju, na katero se nanašajo očitki Agencije, je Lekarniška zbornica oblikovala v obliki priporočil tako točkovne normative za vrednotenje lekarniških storitev (i) kot tudi najvišjo vrednost/ceno točke (ii). S predlaganimi zavezami pa se Lekarniška zbornica zaveže v zborničnem aktu sprejeti novo metodologijo glede izračunavanja vrednosti točke v ročni (ii), tako da Lekarniška zbornica ne bo več računala oziroma opredeljevala najvišje priporočene vrednosti točke, temveč bo moral vsak izvajalec lekarniške dejavnosti izračunati vrednost točke samostojno, na podlagi lastnih podatkov. Ker Lekarniška zbornica ne bo več opredeljevala najvišje vrednosti točke, niti vrednosti posameznih kalkulativnih elementov za izračun vrednosti točke, ni bojazni, da bi se izvajalci lekarniške dejavnosti pri računanju vrednosti točke prilagajali vrednosti točke, izračunani s strani Lekarniške zbornice, kar je eden izmed očitkov Agencije v predmetnem postopku.

Lekarniška zbornica bo v zborničnem aktu opredelila le posamezne kalkulativne elemente, ki jih posamezni izvajalec lekarniške dejavnosti uporabi za izračun vrednosti točke. Po vzoru tistih

⁵ Pri izdaji zdravil na recept, ki se ne financirajo iz javnih sredstev, je možen tudi obračun dodatnih storitev, po vzoru storitvenega sistema za zdravila, ki se izdajajo v breme javnih sredstev, vendar je to poslovna odločitev vsake posamezne lekarne.

⁶ Seznam poklicev I z dne 26. 10. 2017 objavljen skladno z Odredbo o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/14).

kalkulativnih elementov, ki se uporabljajo za izračun vrednosti izdaje zdravil v breme javnih sredstev, sodijo med ključne kalkulativne elemente: stroški dela (osnovne plače, minulo delo, delovna uspešnost, prispevki, prevoz in prehrana, skupna poraba na delavca, prostovoljno pokojninsko zavarovanje), materialni stroški in amortizacija.

Z uporabo lastnih podatkov izvajalcev lekarniške dejavnosti pri računanju vrednosti točke bodo tako odpravljeni vsi pomisleki Agencije o neskladnosti priporočil Lekarniške zbornice glede najvišje vrednosti točke s pravili konkurenčnega prava, in sumi, da Lekarniška zbornica vpliva na cene lekarniških storitev, ki bi jih morali sicer izvajalci lekarniške dejavnosti ovrednotiti neodvisno in na podlagi lastnih stroškov.

S sprejemom nove metodologije glede izračunavanja vrednosti točke v ročni z uporabo lastnih podatkov izvajalcev lekarniške dejavnosti pa bodo odpravljeni tudi sumi Agencije, da Lekarniška zbornica z oblikovanjem točkovnih normativov za točko oziroma deležev vrednosti storitve od točke za izdajo zdravil za uporabo v humani medicini, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, posredno vpliva na cene lekarniških storitev. Glede na to, da bodo skladno s predlaganim načinom vsi izvajalci lekarniške dejavnosti samostojno ovrednotili vrednost oziroma ceno točke na podlagi lastnih stroškov, bo višina točke med izvajalci lekarniške dejavnosti različna. To pomeni, da končna cena lekarniških storitev pri izvajalcih lekarniške dejavnosti, tudi ob upoštevanju točkovnih normativov oblikovanih s strani Lekarniške zbornice, predvidoma ne bo enaka in da bo stroškovno in ekonomsko utemeljena z vidika vsakega posameznega izvajalca, s čimer se odpravlja skrb Agencije, da prihaja zaradi ravnanj Lekarniške zbornice do poenotenja cen lekarniških storitev

S predlagano zavezo v drugi alineji pod točko 1. c) se Lekarniška zbornica zavezuje, da bo opredelila točkovne normative, ki predstavljajo strokovna izhodišča za vrednotenje lekarniških storitev, na podoben način, kot so opredeljeni v veljavnih aktih oziroma dogovorih, ki jih izdajajo oziroma sklepajo pristojni organi oziroma institucije glede oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo na recept ali naročilnico, za uporabo v humani medicini, katerih plačnik je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Kot že zgoraj pojasnjeno, navedeni točkovni normativi temeljijo na strokovnih spoznanjih in niso povezani z ekonomsko učinkovitostjo posameznih izvajalcev lekarniške dejavnosti. Glede na to, da bodo po predlaganih zavezah vrednost/ceno točke opredeljevali izvajalci sami na podlagi lastnih stroškov, bo odpravljena skrb Agencije, da prihaja zaradi ravnanj Lekarniške zbornice do poenotenja cen med izvajalci lekarniške dejavnosti in da izvajalci ne določajo sami končne cene lekarniških storitev.

Oblikovanje točkovnih normativov z vidika Lekarniške zbornice, kjer so na podlagi strokovnih utemeljitev opredeljena opravila, ki jih farmacevt izvaja ob izdaji zdravil, je pomembno z vidika koristi za paciente oziroma kupce zdravil v lekarnah, saj prispevajo k temu, da so ti deležni ustreznih in kakovostnih storitev. Ena od temeljnih dolžnosti Lekarniške zbornice, ki izhaja iz veljavnih predpisov je, da skrbi za zagotavljanje kakovostne in učinkovite preskrbe z zdravili in drugimi izdelki za podporo zdravljenja in ohranitev javnega zdravja ter svetovanje glede njihove varne, učinkovite in pravilne uporabe. Opredelitev smernic in strokovnih procesov ob izdaji zdravil, ki niso financirana iz javnih sredstev, je ključnega pomena za zagotavljanje varne, učinkovite in kakovostne preskrbe prebivalstva z zdravili in drugimi izdelki za podporo zdravljenja in ohranitev zdravja ter svetovanje v lekarni. S tem se namreč oblikuje priporočeni obseg strokovnih procesov, ki se jih opravi ob izvedbi določene lekarniške storitve, in na tej podlagi ovrednoteno delo kadra, ki sodeluje v tem procesu.

Glede na to, da Lekarniška zbornica ne bo več priporočala višine vrednosti točke, temveč bo vsak izvajalec lekarniške dejavnosti samostojno ovrednotil višino vrednosti točke na podlagi lastnih stroškov, in da Lekarniška zbornica ne določa ali uveljavlja nobenih sankcij za neupoštevanje

normativov za posamezno lekarniško storitev v okviru načina oblikovanja cen zdravil, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept, bodo s predlaganimi zavezami odpravljeni pomisleki Agencije, da zaradi ravnanj Lekarniške zbornice pri oblikovanju točkovnih normativov oziroma deležev vrednosti storitve od točke za izdajo zdravil prihaja do poenotenja cen.

S tem, ko se Lekarniška zbornica zaveže, da bo oblikovala točkovne normative na podoben način, kot so opredeljeni v veljavnih aktih oziroma dogovorih, ki jih izdajajo oziroma sklepajo pristojni organi oziroma institucije glede oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil, ki se izdajajo na recept ali naročilnico, za uporabo v humani medicini, katerih plačnik je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, pa tudi zagotavlja, da pri načinu oblikovanja točkovnih normativov ne bo bistveno odstopala od vsakokrat veljavnega načina oblikovanja točkovnih normativov pri izdaji zdravil, ki se plačujejo iz javnih sredstev.

Predlagana zaveza, da bo Lekarniška zbornica sprejet zbornični akt posredovala vsem izvajalcem lekarniške dejavnosti v roku 7 dni po njegovem sprejemu v seznanitev, zagotavlja, da bodo vsi izvajalci lekarniške dejavnosti seznanjeni z novim načinom oblikovanja cen zdravil v najkrajšem možnem času po uskladitvi akta z Agencijo in njegovem sprejemu s strani pristojnih organov Lekarniške zbornice.

Lekarniška zbornica obenem pojasnjuje, da postopki sprejemanja odločitev v Lekarniški zbornici potekajo in bodo potekali tudi v primeru predlaganega načina oblikovanja cen skladno z veljavnim Statutom zbornice. Način oblikovanja cen bo določen v zborničnem aktu (pravilniku), ki ga bo sprejela Skupščina Lekarniške zbornice.

Postopek priprave in sprejemanja zborničnega akta:

Strokovna izhodišča pripravi in predlaga s statutom opredeljena stalna Komisija za farmacevtska strokovna vprašanja, ki med drugim v svojih nalogah pripravlja in predlaga strokovna navodila in usmeritve za delo v lekarnah ter kadrovske in delovne normative.

Kalkulativne elemente pripravi in predlaga s statutom opredeljena stalna Komisija za ekonomska vprašanja, ki v svojih nalogah spremlja in analizira poslovanje lekarniške dejavnosti, obravnava ekonomske probleme lekarniške dejavnosti v odnosih z državo, ustanovitelji, dobavitelji, financerji, uporabniki lekarniških storitev in v odnosih z zaposlenimi, predlaga oblike in načine reševanja ekonomskih problemov lekarniške dejavnosti.

Predloge navedenih komisij potrjuje Upravni odbor Lekarniške zbornice. Interni akt zbornice po potrditvi Upravnega odbora sprejema Skupščina Lekarniške zbornice.

Sestava organov zbornice in komisij, udeleženih v postopku sprejemanja zborničnega akta:

Skupščina je najvišji organ zbornice, ki ga sestavljajo predstavniki obveznih članov (izvajalci lekarniške dejavnosti). Obvezni član ima na skupščini toliko predstavnikov, kolikor lekarn in lekarniških podružnic ima v svoji sestavi. Predstavniki člana oziroma član zbornice ima pri glasovanju na skupščini en glas.

Upravni odbor ima 12 članov, od katerih je en član predsednik zbornice po položaju, 11 članov pa se izvoli izmed kandidatov zavodov, lekarnarjev (koncesionarjev) in bolnišničnih lekarn.

Člani komisij so predstavniki vseh področij lekarniške dejavnosti. To so magistri farmacije in drugi strokovnjaki, ki so zaposleni v lekarniški dejavnosti in ki v določenih vsebinah s svojim znanjem koristno prispevajo z imenovanjem v delovno telo. Imenuje jih upravni odbor, ki določi tudi število članov komisij.

Spremembe zborničnega akta (pravilnika):

Glede na to, da bodo v zborničnem aktu opredeljeni le (i) posamezni kalkulatívni elementi za izračun vrednosti točke, brez vrednosti posameznih kalkulatívni elementov in vrednosti oz. cene točke, ter (ii) strokovna izhodišča za vrednotenje lekarniških storitev (t.i. točkovni normativi), Lekarniška zbornica ocenjuje, da se bo zbornični akt spreminjal na daljša časovna obdobja (več let), odvisno predvsem od razvoja lekarniške dejavnosti.

Postopek spremembe ali dopolnitve zborničnega akta je enak zgoraj opisanemu postopku sprejemanja zborničnega akta.

Ad 1. d): organizacija izobraževanja o pravilih konkurenčnega prava za vse izvajalce lekarniške dejavnosti

Z namenom boljše osveščenosti izvajalcev lekarniške dejavnosti glede pravil konkurenčnega prava se Lekarniška zbornica zavezuje pod točko 1. d), da bo za vse izvajalce lekarniške dejavnosti organizirala brezplačno izobraževanje o pravilih konkurenčnega prava, ki bo obsegalo splošno predstavitev konkurenčnega prava, posebnosti glede na lekarniško dejavnost in predstavitev postopka, v katerem se sprejemajo te zaveze, ter relevantne prakse Agencije.

To zavezo bo Lekarniška zbornica izvršila tako, da bo organizirala delavnice, na katere bo povabila vodstvene delavce in farmacevtske strokovne delavce zaposlene pri izvajalcu lekarniške dejavnosti, ki so pristojni za oblikovanje cen zdravil. Izobraževanje bo organizirano na način, da se bo izvajalo po posameznih skupinah, največ do 30 udeležencev, pri čemer bo vsako izobraževanje za posamezno skupino udeležencev obsegalo vsaj 10 pedagoških ur, od tega vsaj 6 kontaktnih ur, preostali obseg programa pa v obliki interaktivnega e-izobraževanja z vključenimi vprašalniki. Skupina za izobraževanje se bo oblikovala na vsakega 31. prijavljenega, pri čemer lahko Lekarniška zbornica prijavitelne prosto porazdeli po skupinah. V primeru 61 prijavljenih to pomeni, da bo Lekarniška zbornica oblikovala 3 skupine za izobraževanje, vendar se lahko organizira dve skupini po 20 in ena z 21 udeleženci. Lekarniška zbornica bo o številu skupin za izobraževanje Agenciji poročala najkasneje skupaj z obvestilom pred predvidenim prvim izobraževanjem.

Glede na to, da Lekarniška zbornica nima vzvoda, preko katerega bi lahko zagotovila, da se bodo člani Lekarniške zbornice dejansko udeležili izobraževanj o pravilih konkurenčnega prava, ki jih bo organizirala Lekarniška zbornica, se zaradi zagotovitve njihove čim večje udeležbe na izobraževanju zaveže vključiti tudi eno dodatno pedagoško uro v okviru rednih strokovnih izpopolnjevanj za magistre farmacije zaposlene v lekarniški dejavnosti, ki jih organizira vsako leto v mesecu marcu in aprilu v skupno petih izvedbah. Lekarniška zbornica bo zainteresirane člane Lekarniške zbornice pozvala na prijavo na izobraževanje o pravilih konkurenčnega prava v okviru rednih strokovnih izpopolnjevanj za magistre farmacije, zaposlene v lekarniški dejavnosti, ter vsaj še dvakrat po elektronski pošti, pri čemer pa čas med pošiljanjem dveh elektronskih sporočil na to temo ne bo krajši od 14 dni in ne daljši od 2 mesecev. Vzorec elektronskega sporočila s pozivom bo Lekarniška zbornica poslala tudi Agenciji najkasneje skupaj z obvestilom pred predvidenim prvim izobraževanjem.

Agencija bo imela tudi v tem delu največji možen nadzor nad izpolnjevanjem zavez s strani Lekarniške zbornice, saj se Lekarniška zbornica zaveže, da bo še pred organizacijo prvega izobraževanja pripravila vsebino programa izobraževanja, ki ga bo Agencija prejela v seznanitev. Pred vsakim izobraževanjem bo Lekarniška zbornica o tem obvestila Agencijo vsaj 14 dni pred predvidenim terminom izobraževanja in omogočila predstavniku Agencije prisotnost na izobraževanju. Nadalje bo morala Lekarniška zbornica v času trajanja zavez kadarkoli na zahtevo Agencije poročati o izvedenih izobraževanjih in o udeležbi na njih.

Lekarniška zbornica se zaveže, da bo vsebino programa izobraževanja pripravila v roku 3 mesecev od prejema odločbe o sprejemu zavez in ga posredovala Agenciji v seznanitev, prvo izobraževanje za posamezno skupino pa bo organizirala v roku 6 mesecev po prejemu odločbe o sprejemu zavez.

Ad 2.: Nadzor nad izpolnjevanjem zavez – redno letno poročanje v času trajanja zavez

Poleg prej navedenega sprotnega poročanja Agenciji pod točko 1., prek katerega se zagotavlja nadzor Agencije nad izpolnjevanjem zavez, se Lekarniška zbornica pod točko 2. tudi zaveže, da bo Agenciji ves čas trajanja zavez enkrat letno poročala o izpolnjevanju zavez, pri čemer bo poročilo, posredovano konec prvega leta po sprejemu zavez, vsebovalo tudi podatke o izvedenih izobraževanjih in o udeležbi na njih.

Ad 3.: Roki za vzpostavitev stanja iz zavez

Lekarniška zbornica se pod točko 3. zaveže, da bo stanje, kakršno izhaja iz zavez, ki se nanašajo na sprejem novega zborničnega akta o načinu oblikovanja cen lekarniških storitev za izdajo zdravil za uporabo v humani medicini, ki se izdajajo le v lekarnah brez recepta in na beli recept (zaveze pod točkami 1. a), 1. b) in 1. c)), vzpostavila najkasneje v 9 mesecih od prejema odločbe Agencije o sprejemu zavez.

Za zaveze, ki se nanašajo na organizacijo izobraževanj s področja konkurenčnega prava (zaveze pod točko 1. d)), pa se zaveže vzpostaviti stanje, kakršno izhaja iz zavez, najkasneje v 1 letu od prejema odločbe Agencije o sprejemu zavez oziroma najkasneje v 18 mesecih od prejema odločbe Agencije o sprejemu zavez, če bo Lekarniška zbornica prejela odločbo Agencije o sprejemu zavez v mesecu decembru ali kasneje. Možnosti vzpostavitve stanja iz zavez, ki se nanašajo na organizacijo izobraževanj, so namreč odvisne od dneva prejema odločbe o sprejemu zavez, ki je v času podajanja predloga zavez še nejasen oziroma ga ni možno opredeliti.

Glede na to, da se redna strokovna izpopolnjevanja za magistre farmacije zaposlene v lekarniški dejavnosti, organizirajo samo enkrat letno v mesecu marcu in aprilu, Lekarniška zbornica v primeru prejema odločbe v mesecu decembru ali kasneje ne bi mogla izpolniti zaveze v roku enega leta, saj bi v tem primeru lahko uvrstila dodatno pedagoško uro v okviru rednega strokovnega izpopolnjevanja za magistre farmacije zaposlene v lekarniški dejavnosti šele leto kasneje. Priprava programa v zvezi z organizacijo navedenih rednih izobraževanj se namreč začne že v mesecu decembru, pri čemer je treba tudi upoštevati zavezo iz točke 1. d) (4), da bo Lekarniška zbornica še pred organizacijo prvega izobraževanja v roku 3 mesecev od prejema odločbe o sprejemu zavez pripravila vsebino programa izobraževanja, ki ga bo Agencija prejela v seznanitev. To pomeni, da Lekarniška zbornica v primeru prejema odločbe o sprejemu zavez po mesecu decembru ne bi mogla izpolniti zaveze glede vključitve ene dodatne pedagoške ure na prvem rednem izobraževanju, temveč šele na rednem izobraževanju, ki bo organizirano leto kasneje, in s tem posledično vseh zavez glede organizacije izobraževanj v roku enega leta.

Ad 4.: Trajanje zavez

Lekarniška zbornica predlaga Agenciji, da trajanje zavez omeji na čas 6 let, saj ta po njeni oceni predstavlja več kot primeren čas, v katerem lahko Lekarniška zbornica izkaže odpravo dejanskega stanja, iz katerega naj bi izhajala verjetnost kršitve.

Lekarniška zbornica sporoča, da je pripravljena pogoje zavez usklajevati z Agencijo tudi v prihodnje, predlaga pa, da Agencija predlagane zaveze sprejme z odločbo, saj po oceni Lekarniške zbornice zadostujejo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve 6. člena ZPOmK-1.

Lekarniška zbornica Slovenije